

Čís. 13056.

O padělání směnky v osobě směnečníka lze mluvit jen tehdy, byla-li směnečná adresa již vyplněna a byla-li jsoucí tu již náležitost směnky protiprávně změněna, zejména i vepsáním jiného směnečníka, takže by pak v této příčině byl obsah směnky jiný než byl její původní pravý obsah.

Vepsal-li však vystavitel bianco-směnky do směnky na místě určeném pro adresu do té doby nevyplněném jména těch, kdož se chtěli podle úmyslu známého vystavitele zavázati svými podpisy jen jako směneční rukojmí, šlo o bezprávné a protismluvné doplnění podstatné náležitosti směnky, která v době podpisu směnky chyběla.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1933, Rv II 872/33.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu, vydanému k návrhu Rolnické záložny proti žalovaným jako příjemcům, namítli žalovaní, že byli vepsáni výstavcem do adresy bezprávně a proti úmluvě. Procesní soud první stolice směnečný platební příkaz zrušil. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: V řešení právní otázky jest s napadeným rozsudkem souhlasiti, totiž, že vepsání jména žalovaných do adresy bez jejich souhlasu a v odporu s úmluvou jest paděláním směnky, z čehož tedy ani bezelstný nabyvatel směnky nemůže proti podpisovateli směnky nabýti práv, neboť tato námitka povahy absolutní může býti proti každému majiteli směnky vznesena (čís. 9784, 10.994, 12.233 sb. n. s.). Že žalovaní neručí jako rukojmí pro nedostatek dodatku rukojemský závazek vyjadřujícího (§ 62 odst. 2 směn. zák.), bylo soudem první stolice rovněž správně odůvodněno.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by o ní znova jednal a rozhodl.

Důvody:

Dovolání nelze upřítí oprávnění, pokud s hlediska čís. 4 § 503 cřs. vytýká napadenému rozsudku právní mylnost při posouzení otázky, zda okolnost, že vystavitelka vyplnila bianco-směnku uvedením žalovaných bez jejich souhlasu v adrese jako směnečníků, lze s úspěchem namítati proti směnečnému věřiteli, který směnky nabyt, nevěda, že se vepsání směnečníků stalo protismluvně. Podle rozsudkových zjištění ujednali žalovaní se zástupcem H. závodů, že nepodepíší směnku jako příjemci, nýbrž jako rukojmí za výstavce směnky, a v tom smyslu podepsali bianco-směnku, nepřipojivše k podpisům doložku rukojemskou, a bylo úmyslem žalovaných podepsati směnku jako rukojmí, by si H. závody mohly zatím peníze vypůjčiti od žalobkyně, pokud se týče by jí mohly poskytnouti dostatečné krytí za poskytnutou již zápůjčku. Bylo dále zjištěno, že se výstavcem sporné směnky staly H. závody,

kteřé dodatečně vyplnily směnku, zejména také vepsaly do její adresy jména žalovaných, a to bez jejich souhlasu, a převedly směnku na žalobkyni. S hlediska právního jde o to, zda toto vepsání jmen žalovaných do směnečné adresy jest pokládati za protismluvní doplnění směnky, či za její padělání. Podle zjištění nižších soudů šlo o bianco-směnku podepsanou žalovanými bez jakékoliv doložky k jejich podpisům. Byla proto výstavkyně směnky — H. závody — oprávněna směnku před dáním do oběhu vyplniti tak, by byla směnkou platnou, tudíž vyplniti ji i jménem osoby, která má platiti. (§ 3 čís. 6 směn. zák.). Zjištěno jest, že vystavitelka vyplnila směnečnou adresu jmény žalovaných. O padělání směnky udáním směnečníka bylo by lze mluviti jen tehdy, kdyby adresa směnečná byla již vyplněna bývala a kdyby tato jsoucí tu již náležitost směnky byla protiprávně bývala změněna, zejména i vepsáním jiného směnečníka, takže pak v této příčině by obsah směnky byl jiný než byl její původní pravý obsah. Případu takového doplnění směnečné adresy se týká rozhodnutí čís. 9784 sb. n. s., jehož se dovolává soud odvolací. Leč v projednávaném případě o to nejde, nýbrž jde o to, že vystavitelka bianco-směnky vepsala do směnky na místě určeném pro adresu a do té doby nevyplněném jména žalovaných, kteří se chtěli podle úmyslu vystavitelce známého zavázati svými podpisy jen jako směneční rukojmí. Nelze pochybovati o tom, že takovéto vyplnění směnky se přičilo úmluvě vystavitelky a žalovaných a bylo proto učiněno bezprávně a proti úmluvě. Bezprávné a protismluvní doplnění podstatné náležitosti směnky, která v době podpisu směnky chyběla, může býti podle § 6 (2) směn. zák. namítnuto směnečnému věřiteli jen, jestliže doplnění takového byl účasten anebo jestliže, nabývaje směnky, o něm věděl anebo věděti musil. Předpis § 6 (2) směn. zák. poskytuje zásadně ochranu bezelstnému směnečnému věřiteli, jenž nabyl směnky, důvěřuje jejímu vyplněnému obsahu, třebaš byl vyplněn bezprávně nebo proti úmluvě (rozh. čís. 11973 sb. n. s.). V rozhodnutích čís. 10994 a 12233, na něž poukazuje odvolací soud, jest řešen jiný právní případ, totiž, že osoba, která se chce zavázati jen jako rukojmí a podepíše směnku bez rukojemské doložky, není zavázána ani jako rukojmí, poněvadž nepřipojila k podpisu doložku rukojemskou, ani jako směnečník, poněvadž tak se nechtěla zavázati, kdežto v tomto případě, jak uvedeno, jde o právní otázku zcela jinou. Nižší soudy, považující protismluvní doplnění směnečné adresy vystavitelkou za padělání směnky působící proti každému směnečnému věřiteli, kterýžto právní názor jim stačil k zamítnutí žaloby, se nezabývaly otázkou, zda žalobkyně nabývajíc směnky, byla bezelstná pokud jde o doplnění směnečné adresy jmény žalovaných, a v tomto směru neučinily potřebná zjištění.

Čís. 13057.

Nárok, aby navrhovatelova hypotekární pohledávka byla uspokojena ze zástavy a by za tím účelem byla zabezpečena podstata a hodnota zástavy, není pohledávkou peněžitou ve smyslu § 379 ex. ř. K za-